

δέω; πρὸς τὸν ἐραστὴν τῆς γυναικὸς τοῦ, ὅστις ὑπέκρινε εἰς ἑνστικτὸν τι, ἀπεσύρθη ὀλίγα βήματα, ὅστις συνελθὼν μετ' ὀλίγον.

— Κύριε... ἐψέλισε.

— Οὐτε λέξιν, ἦ, σὲ φρονεῖω· ἐξελθε προσέθηκε μετὰ μετριωτέρως ἐξάψως δεικνύων αὐτῷ τὴν θύραν δι' ἀξιοπροεπὺς χειρονομίας.

‘Ο Ἑρνέστης ὑπήκουσεν· ἀλλὰ καθ’ ἣν ἐξήρχετο στιγμήν, ἐστράφη ὡς διὰ νὰ ἐρωτήσῃ τὸν Κ. Σαμπανῆν.

— Προσμεῖνάτέ με εἰς τὸ ἄλλο δωμάτιον, τῷ εἶπεν ὁ Παῦλος ἐξουσιαστικῶς, θὰ ἔλθω μετ' ὀλίγας στιγμῆς.

Μεῖνας μόνος μετὰ τῆς ‘Ροζαλίας.

— Σεῖς, κυρία, τῇ εἶπε φωνῇ σοβαρᾷ, συνεχόμενη ὑπὸ τῆς ὀδίνης καὶ ὑποδεικνυσθεῖς ἰσχυρὰν καὶ ἀκλόνητον ἀπόφασιν, ἐτοιμασθετε ἀμέσως ν’ ἀναχωρήσητε· αὕτη ἡ διαμονὴ δὲν εἶναι πλέον ἰδική σας!

Καὶ ἀπεμακρόνθη, ἀφήσας τὴν δυστυχῇ γυναῖκα λειποθυμημένην ὑπὸ τὸ βάρος τῆς ἀτιμωτικῆς ταύτης ἀποφάσεως. (ἀκολουθεῖ.)

ΣΚΗΝΟΓΡΑΦΙΑΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ

(Συνέχεια. Ἰδὲ φυλλάδιον 25.)

Β'. ‘Η Στρατιωτικὴ Σχολή.

‘Ο Κάρολος Βοναπάρτης ἔρχεται εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Γαλλίας ἀπὸ τὴν Κόρσικαν, ἀντιπρόσωπος τῶν εὐπατριδῶν τῆς νήσου ταύτης, καὶ φέρει τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ναπολέοντα δεκάετη, ὅστις, τῇ ἐπιμελείᾳ τῆς Κυβερνήσεως, κατατάσσεται εἰς τὴν στρατιωτικὴν σχολὴν τῆς Βριέννης.

Χαίρων μὲν εἰσέρχεται εἰς τὸ στάδιον τοῦτο, φιλομαθῆς δὲ καὶ σπεύδων πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν, διακρίνεται διὰ ζῆλον καὶ ἀκρίβειαν ἐπιμέλειαν. Καὶ ἐρημίτης διάγει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀλλ’ ὅταν τύχῃ εἰς συναφὴν μετὰ τῶν ἐπιλοίπων συμμαθητῶν, ἡ σχέσις αὐτῇ ἔχει τι ἑκτακτον καὶ καινοφανές, διότι οἱ ὅμοιοί του πρέπει νὰ ὑποχωρῶσιν εἰς τὴν ὁρμὴν τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ, καὶ νὰ ὑποκύπτουσιν εἰς τὸν ἀπόλυτον δεσποτισμὸν καὶ εἰς τὴν ὑπεροχὴν του. Αὐτὸς δὲ, εἴτε δεσπότης, εἴτε ἀδικοφάνης, ἐφαίνετο ὅτι, κατὰ παράδοξον ἐξαίρεσιν, κατεδικάζετο νὰ ἀμειρήσῃ φίλων, ἀλλὰ βραδύτερον ἐτίμησεν τὴν νεότητά του ἐπιφανεῖς τινες συμμαθηταί, οὓς ἠγάπησεν καὶ ἐν τῷ μεγαλειῷ αὐτοῦ μέχρι τέλους.

Πεθαρχῶν ἐν τούτοις εἰς τοὺς κανόνας τοῦ

ἐκπαιδευτηρίου, εἶχεν ἐσκεμμένην πρὸς τὰ καθήκοντα κλίσιν, ἀφηρημένος δὲ καὶ σύννους, σιωπηλὸς καὶ ἀείποτε σχεδὸν πᾶσαν διάχυσιν φύγων καὶ διατριβὴν, ἐφαίνετο ὅτι ἐζήτει νὰ δαμάσῃ τὸ ὁρμητικὸν τοῦ χαρακτῆρος του, καὶ τὸ εὐερέθιστον τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος. ‘Η σοβαρότης μάλιστα τῆς διαίτης αὐτοῦ παρωμοιάζεν εἰς βίον μοναχοῦ προγυμναζομένου εἰς τὰς αὐστηρότητας τοῦ μοναστικοῦ σταδίου, ἀλλ’ ἐρίδες συνεχεῖς, πολλάκις ὑπ’ αὐτοῦ προκαλούμεναι, διαβόληγνους τὴν ψυχικὴν αὐτοῦ βίαν, περιστάσεις δὲ τινες ἄλλαι προαγγέλλουσι τὰς πολεμικὰς κλίσεις του. Ὅταν δὲ μετέχῃ τῶν σχολαστικῶν διαχύσεων, προτείνει παίγνια ἀρχαιοπροεπῆ, πολέμους πλαστοῦς, ὅπου πάντες, αὐτοῦ ἡγουμένου, μάχονται μετὰ ζήλου καὶ παρφορᾶς. Ἐνθουσιῶδης ἐν τούτῳ κατὰ τὴν μελέτην τῶν ἐπιστημῶν, δὲν ὀνειρεύεται ἄλλο ἢ πῶς νὰ ἐφαρμώσῃ τὰς θεωρίας τῆς ὀχυρωματικῆς, καὶ ἐν διαστήματι ὅλου χειμῶνος οὐδὲν ἄλλο παριστᾷ ἢ αὐλὴ τοῦ ἐκπαιδευτηρίου ἢ προχώματα καὶ προμαχώνας καὶ φρούρια καὶ τάφρους, πάντα διὰ τῆς χιόνος κατασκευαζόμενα. Πάντες δὲ οἱ μαθηταί ἐργάζονται μετὰ ζήλου, καὶ ὁ Ναπολέων διευθετεῖ τὰς ἐργασίας. Ὅταν δὲ τὰ ἔργα περαιῶνται, ὁ μηχανικὸς στραταρχεῖ, καὶ διαγράφων τὸ σχέδιον τῆς προσβολῆς ἢ τῆς ὑπερασπίσεως, κανονίζει τὰς κινήσεις ἀμφοτέρων τῶν πολεμούντων μερῶν. Καὶ τῶρα μὲν ὀδηγῶν τοὺς πολιορκουμένους, τῶρα δὲ κελεύων τοὺς πολιορκουμένους, ἐμποιεῖ θαυμασμὸν εἰς τοὺς τοῦ καταστήματος καὶ εἰς τοὺς ξένους θεατὰς, διὰ τε τῆς γονιμότητος τῶν ἐπινοήσεων καὶ διὰ τῆς περὶ τὸ κελεύειν καὶ ἐκτελεῖν ἐπιδεξιότητος.

Πάντες λοιπὸν καὶ μαθηταί καὶ διδάσκαλοι ἐθεώρουν τὸν Ναπολέοντα ὡς ἥρωα τῆς σχολῆς κατὰ τὰς πολεμικὰς ταύτας διατριβάς. Λέγεται ἐν τούτοις, ὅτι δι’ ἑλαφρόν τι παράπτωμα κατὰ τὴν πειθαρχίαν κατεδικάσθη ποτὲ νὰ ἐνδύθῃ στολὴν τιμωρουμένου, καὶ νὰ δειπνήσῃ γονατίζων εἰς τὸν οὐδὸν τοῦ ἐστιατηρίου, ἀλλὰ, καθ’ ἣν στιγμήν ἐμέλλε νὰ ὑποστῇ τὴν ποινὴν, προσεβλήθη ὑπὸ βιαιᾶς νευρικῆς νόσου, ὅπερ ἠνάγκασεν τὸν διευθυντὴν αὐτὸν νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ταπεινώσεως τοσοῦτον πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ μαθητοῦ ἀσυμβιβάστου. Προγυμναστὴς τοῦ Ναπολέοντος ἦτο τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ Πισεργου, πᾶτερ Πατρὶς ἐπικαλούμενος, ὅστις ὑπερασπίζετο, ἀγαπητὸν μαθητὴν, τὸν δόκιμον μαθηματικόν του. Οὕτω δὲ ὑπέκρυπτε ῥάσων μὲν μοναχοῦ τὸν κατακτητὴν [τῆς Ὀλάνδης, στολή, δὲ μαθητευομένου τὸν κυρίαρχον τῆς τε Γαλλίας καὶ τῆς Εὐρώπης,

‘Ο Ναπολέων ἐν τούτοις ἀγαπᾷ μανιωδῶς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν διδακτικῶν βιβλίων, ἀλλὰ μόνον ἐκ τῶν φιλογολικῶν μελετᾷ τὴν ἱστορίαν, καὶ θησαυρίζει μετ’ ὀλίγον ἐν τῇ ἀσφαλεῖ αὐτοῦ μνήμῃ πάσας τῶν ἐθνῶν τὰς περιπετείας καὶ τοὺς βίους τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, οἵτινες διώκησαν αὐτά.

‘Ο Πλούταρχος δὲ, ὁ Πλούταρχος, εἶναι ἡ διη-

νεκῆς ἀνάγνωσις καὶ μελέτη τοῦ μαθητοῦ, καὶ οἱ παράλληλοι βίοι, ἐπικίνδυνοι ἴσως εἰς ψυχὴν τοσούτου φλογερὰν καὶ ἀκράτητον, ἀναπτύσσουσιν ἐν αὐτῷ καθ' ἑκάστην τὰ σπέρματα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, τῆς φιλοδοξίας καὶ τοῦ ἑρωϊσμοῦ, ἅτινα ἡ φύσις ἐναπέθηκεν εἰς τὸν ὁργανισμόν του. Ἀλλὰ πλὴν τῆς ἱστορίας, μελετᾷ περιπαθῶς τὴν Γεωγραφίαν καθιερώων αὐτῇ τὰς πλείστας τῆς σχολῆς αὐτοῦ ὥρας.

Καὶ ἔμεινε μὲν ἐν Βριέννῃ μέχρι τῆς δεκατετραετοῦς αὐτοῦ ἡλικίας, ὁ δὲ Κεράλιος, δώδεκα στρατιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων ἐπιθεωρητὴς, ὅστις ὑπερηγάτα τὸν Ναπολέοντα, κατέταξεν αὐτὸν, ἄνευ ἐξετάσεως, εἰς τὴν σχολὴν τῶν Παρισίων, παραβλέψας κατ' ἐξαιρέσειν καὶ τὴν ἡλικίαν. Ματαίως οἱ μοναχοὶ τῆς Βριέννης καθηγηταὶ ᾗθέλυσαν νὰ τὸν ἐμποδίσωσι δι' ἐν ἔτος ἕως οὗ ἐκπαιδευθῇ ἐντελῶς τὴν Λατινικὴν, ὁ Κεράλιος τοῖς εἶπε. *Διορῶ ἐν αὐτῷ εὐφυῖαι, ἢ ἀνθρώπινος δύναμις δὲν ἀρκεῖ νὰ ἐκπαιδεύῃ.*

Καὶ εἰς τὴν σχολὴν τῶν Παρισίων ὑπερίσχυσε πάντων ὁ Ναπολέων, πρωτεύων τῶν μαθηματικῶν. Ἐκκαδεκαετῆς δὲ εἰσῆλθεν εἰς τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, ὀνομασθεὶς, μετὰ τὰς δεούσας ἐξετάσεις, Ὑπολοχαγὸς Συντάγματος καὶ ἐφρουρήσεν εἰς Βαλεντίνον (Valence). Ἐκεῖ δὲ ἀξιόλογός τις κυρία, ἡ Κολομβιὲ, ἐκπλαγεῖσα διὰ τὰ μοναδικὰ τοῦ Ναπολέοντος προτερήματα, τὸν εἰσήγαγεν εἰς τὰς ἀρίστας τῶν οἰκογενειῶν, καὶ συνετέλεσε πολὺ εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦ ὁρμητικοῦ χαρακτῆρος του. Ὁ δὲ ὑπολοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ, ἐράσμιος καὶ περιφανὴς κατὰ τὴν συμπεριφορὰν καὶ τὰς διατριβάς, κατέστη πανταχοῦ περιζήτητος, ἐνῷ ἡ κυρία Κολομβιὲ, διορῶσα τὸ μέλλον αὐτοῦ, τῷ προέλεγε τὴν περιμένουσαν αὐτὸν δόξαν. Ἰσως δὲ τὴν μεταβολὴν ταύτην τοῦ χαρακτῆρος κατάρθρωσεν ἡ θυγάτηρ τῆς κυρίας Κολομβιὲ, ἣν οὐδέποτε ἐλησμόνησε μετὰ ταῦτα ὁ Ναπολέων.

Ἀγωνός ποτε συστηθέντος φιλολογικοῦ εἰς τὴν ἐν Λουγδούνῳ Ἀκαδημίαν, περὶ τοῦ, *τίνες εἰσὶν αἱ ἀρχαὶ καὶ ἡ νομοθεσία, δι' ὧν ἡ ἀνθρωπότης δύναται μᾶλλον νὰ εὐμερῇ*, ὁ Ναπολέων, ἀωνύμως ἀγωνισθεὶς, ἐκέρδησε τὸ βραβεῖον. Κατὰ δὲ τὴν Ἱταλίαν αὐτοῦ, ἔρριπεν εἰς τὸ πῦρ τὸ χειρόγραφον, παρουσιασθὲν αὐτῷ ὑπὸ αὐλοκόλακος· διότι τότε δὲν εἶχεν, ὕπατος ὢν, τὰς περὶ εὐμερίας ιδέας τοῦ δεκαοκταετοῦς ὑπολοχαγοῦ. Ἀλλ' ὁ ἀδελφὸς Λουδοβίκος εἶχεν ἀντιγεγραμμένην τὴν διατριβὴν, ἥτις καὶ ἐδημοσιεύθη τὸ 1826. Τὸ μὲν ὕψος εἶναι πρωτότυπον καὶ ἐνιαχοῦ περιλαμπές, δι' εὐκολίας δὲ παραδόξου ἐτάζονται αἱ αὐστηραὶ τῆς ἠθικῆς ιδέαι, ἀναφανισμέναι ἀπανταχοῦ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης καὶ συμπαθείας. Τοῦτο δὲ τῆς νεαρᾶς αὐτοῦ ἡλικίας τὸ διανοητικὸν κειμήλιον, ἐνέφανεν ἴσως ῥοπὴν πρὸς ἄλλο στάδιον ἢ τὸ πολεμικόν. Καὶ ὅμως, σχεδὸν κατὰ τῆς συγγραφῆς ταύτης τὴν ἐποχὴν, οὕτως ἀπεκρίνατο εἰς κυρίαν ἐλέγχουσαν τὴν πυρπόλησιν τοῦ Παλατινά-

του, γενομένην παρὰ τοῦ περιφήμου Τυραίνου· «Καὶ τί πειράζει, κυρία;... φθάνει μόνον ὅτι ἡ πυρπόλησις ἦτο ἀναγκαία!...»

Εἰκοσαετῆς δὲ ἦτο ὁ Ναπολέων καὶ ἐφρούρει τὸ Βαλαντίνον ὅτε ἠκούσθη, τὸ 1789, ἡ μεγάλη κραυγὴ τῆς ἐλευθερίας. Καὶ τὸ μὲν δένδρον αὐτῆς ἐνεφυτεύθη τὸ πρῶτον εἰς Βιζίλην, πλῆθος δὲ ἀξιωματικῶν γάλλων ἀπεδήμουν καταλείποντες τὰς τάξεις καὶ τὴν πατρίδα, ὁ δὲ Ναπολέων, κρίνων μετ' ἐμβριθείας τὰς περιστάσεις, προσέτιμησε τὴν ἐπανάστασιν. Καὶ τὰ μὲν ἐπιστημονικὰ σώματα, τὸ μηχανικὸν καὶ τὸ πυροβολικόν, ἀπεδέχθησαν μετὰ πλειοτέρου ζήλου τὴν μεταβολὴν, καὶ συνέτεινον ἰσχυρῶς εἰς τὴν παγίωσιν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς γαλλικῆς δόξης, ὁ δὲ Ναπολέων ἐνεστερνίσθη τὴν νέαν ταύτην πολιτικὴν θρησκείαν, διότι ἡ φλογερὰ ψυχὴ του τὴν ἐνόησε καὶ τὴν ἠσπασθη. Ἐν τούτοις, κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην τοῦ ὁργανισμοῦ, μυστήρια πολλὰ ἀπεκαλύφθησαν εἰς τὸ πνεῦμα τῶν πολιτῶν, καὶ πολλαὶ εὐφυῖαι, ἄγνωστοι προτοῦ, ἀνεφύησαν ἐκ τῶν παντοίων τάξεων τῆς γαλλικῆς κοινωνίας.

Τὸ δὲ προσεχές ἔτος, ὁ Ναπολέων φρουρῶν ἐν Ὠζόνῃ καὶ ὑπείκων εἰς τὸ γενικὸν αἰσθημα, ἐξέφρασε τὰς ιδέας του δημοσιεύσας ἐπιστολὴν τῷ ὑποστρατήγῳ Buttafuoco, ἀντιπροσώπῳ τῶν εὐπατριδῶν τῆς Κύρνου, ἐν τῇ συντακτικῇ συνελεύσει. Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, καθ' ἣν ἔπανθεῖ εἰρωνικῇ τις πικρία καὶ ὁ κατὰ τῆς προδοσίας τοῦ ἀντιπροσώπου τούτου ἔλεγχος, ἐπιφάνεται θαυμασιῶς εἰκονισμένη ἡ ἐντύπωσις, ἣν ἡ ἐπανάστασις ἐπήνεγκεν εἰς τὰς ιδέας τοῦ Ναπολέοντος, διαγράφονται δὲ μετὰ ταχύτητος τεραστίας καὶ διὰ λόγου εὐφραδούς καὶ νευρώδους, αἱ ἀλληλουχείς περιπτώσεις, αἵτινες ἐπήγαγον τὴν ὑποταγὴν τῆς πατρίδος του εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἐκατὸν δὲ μόνον ἀντίτυπα τῆς ἐπιστολῆς δημοσιεύσας, ἔπεμψεν αὐτὰ εἰς τὴν Κόρσικαν καὶ μετ' ὀλίγον ὁ πρέδρος τῆς ἐν Αἰακείῳ πατριωτικῆς ἐταιρείας, ἔγραψεν εἰς τὸν συγγραφέα, ὅτι ἡ ἐταιρεία, ψηφίσασα τὴν ἐκτύπωσιν τῆς ἐπιστολῆς, ὠνόμασε τὸν Buttafuoco ἄτιμον.

Καὶ ταῦτα μὲν ἦσαν τὰ φρονήματα τοῦ Βοναπάρτου, τὸ εἰκοστὸν πρῶτον τῆς ἡλικίας διανύοντος, θέλομεν δὲ εἶδεῖ ἀκολουθῶς πῶς ἐφαρμόζει αὐτὰ εἰς τὰς περιστάσεις τῆς πατρίδος, διότι πνέων ἀγνότητα δημοκρατικὴν, ὑποδύεται μετ' ὀλίγον τὸ ἐνδύμα τὸ ἀνδρικόν.

Γ. Αἱ πρῶται μάχαι.

Ἐκτραγείσης ἤδη τῆς ἐπαναστάσεως, ὁ Πάολης, πρόσφυξ εἰς Ἀγγλίαν μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Κύρνου, ἦλθεν ἐκ Λονδίνου εἰς Παρισίους. Ἐπισήμως δὲ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Λαφαγέτου πρὸς τὴν συντακτικὴν συνέλευσιν παρουσιασθεὶς, ἡξιώθη τῶν συνήθων τιμῶν, αἵτινες, τῇ ἐποχῇ ἐκείνῃ, ἀπενέμοντο, φιλελευθερίας χάριν, εἰς τοὺς ὑπερα-

σπιστάς τῶν ἐθνικῶν ἀνεξαρτησιῶν. Ἄλλ' ὁ Πάολης ἠπάτησε τὴν συνέλευσιν, ἂν καὶ τὸ προσεχές ἔτος, εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐπανελθὼν, ὠνομάσθῃ ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς ἐξουσίας ἀντιστράτηγος καὶ διοικητῆς τῆς Κύρνου, ἀποτελούσης τότε εἰκοστὸν ἕκτον στρατιωτικὸν τμήμα. Ὁ δὲ Ναπολέων, τυχὼν ἐκεῖ ἐν ἀδείᾳ, εἶδε δύο στάσεις, τὴν μὲν γαλλίζουσαν, τὴν δὲ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς νήσου κηρυττομένην, ἐξ ὧν προστίμησεν εὐθὺς τὴν πρώτην, διότι ὥρειλε πίστιν εἰς τὴν Γαλλίαν. Καὶ τὸ μὲν Αἰάκειον, ἡ πατρίς του, ἦτο ἡ ἔδρα τῆς ἀντιπάλου στάσεως, αὐτὸς δὲ, Λοχαγὸς τοῦ πυροβολικοῦ μετὰ τὴν 6 Φεβρουαρίου 1792, ὤρισθη προσωρινὸς διοικητῆς ἐνὸς τῶν δύο ταγμάτων, τῶν ἐπὶ μισθοφορίᾳ ὑπὲρ τῆς κοινῆς εὐταξίας, συγκροτηθέντων εἰς τὴν Κόρσικαν, καὶ ἐπορεύθη κατὰ τῆς ἐθνοφυλακῆς τοῦ Αἰακείου. Ἰδοὺ τὸ πρῶτον αὐτοῦ βήμα εἰς τὸ στάδιον τῶν πολέμων, ἀλλ' ὁ Περάλδης, εἰς ἐκ τῶν κομματάρχων τῶν δυσηρεστημένων καὶ ἀρχαῖος ἐχθρὸς τῶν Βονοπαρτῶν, ἐτόλμησε νὰ κατηγορήσῃ τὸν Ναπολέοντα, ὅτι ἦτο παρσίτιος τῶν ταραχῶν, ἃς κατέστειλεν. Ὁ δὲ Ναπολέων κληθεὶς πρὸς ἀπολογίαν εἰς Παρίσιους, ἐμηνείωνεν εὐκόλως τὴν ἀπεχθὴ ταύτην συκοφαντίαν.

Κατὰ τὴν ἐν Παρίσιος δὲ διατριβὴν του, ἀνέτειλεν ἡ ἀποφράς ἡμέρα τῆς 20 Ἰουνίου, καθ' ἣν Λουδοβίκος ὁ ΙΣΤ', περικυκλωθεὶς εἰς τὰ ἀνάκτορα αὐτοῦ ὑπὸ τῆς ἐργατικῆς κλάσεως τῆς συνοικίας τοῦ Ἀ. Ἀντωνίων, ἠναγκάσθη νὰ φορήτῃ τὸν ἐρυθρὸν πῖλον. Μετὰ παρέλευσιν δὲ ὀλίγων ἡμερῶν, τῇ 10 Αὐγούστου, πολιορκηθεὶς εἰς τὸ Κεραμεῖκον ὑπὸ μανιώδους ὄχλου, μὴ βλέπων ἄλλο καταφύγιον ἢ τὸ βήμα τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως, τρέχει καὶ προσφέρεται οὕτως αὐτῇ δεσμώτης. Τότε ὁ Ναπολέων, αὐτόπτης τῶν σκηνῶν τούτων καὶ αἰρνιδίως καὶ παραδόξως πως φωτισθεὶς τὸ πνεῦμα, γράφει τὴν ἐπιούσαν εἰς τὸν θεῖον αὐτοῦ, τὸν Πατριδοσίην. Μὴ ἀνησύχει διὰ τοὺς ἀνέσιους; γνωρίζουν νὰ καταστήσωσιν ἑαυτοὺς εἰς τὰ πράγματα.

Κατὰ δὲ τὸν τρυγητὴν ἐπανελθὼν εἰς τὴν Κόρσικαν, ἠναγκάσθη νὰ ἀποξενωθῇ ἀπὸ τὸν Πάολην, διότι — ἂν καὶ ἐκεῖνος ἐδέχθη αὐτὸν μετὰ περιπαθείας, ἂν καὶ ἀνεγνώριζε τὰ μεγάλα αὐτοῦ προτερήματα λέγων. Ὁ Νεανίας οὗτος ἀνήκει εἰς φυλὴν ἀρχαίαν, εἶναι πλουταρχικὸς — ἐνόησεν ὅτι ὁ Πάολης ἀντενῆργει δραστηρίως κατὰ τῆς ἐνώσεως τῆς Κύρνου μετὰ τῆς Γαλλίας, ὅτι ὁ προστάτης του αὐτὸς καὶ φίλος ἦτο ἡγεμὼν τῆς ἀντιγαλλικῆς στάσεως.

Ἐπελθόντος δὲ τοῦ Ἰαννουαρίου τοῦ 1793, στολίσκος ἐνελιμένους εἰς Αἰάκειον, διοικούμενος μὲν ὑπὸ τοῦ ἀντιναυάρχου Τρυγέτου, ὠρισμένος δὲ εἰς ἐκδρομὴν κατὰ τῆς Σαρδηνίας. Καὶ ἡ κατὰ τὴν Κόρσικαν δύναμις στρατεύεται, καὶ ὁ Ναπολέων ἀποφασίζεται ἰδίως νὰ ἐπιχειρήσῃ διὰ τοῦ τάγματός του ἀντιπερισπασμὸν κατὰ τῶν νησίων τῆς Μαγδαληνῆς, μετὰξὺ Κύρνου καὶ Σαρδηνίας κειμένων,

ἀλλ' ἡ στρατεία ἀπέτυχεν ἐναντιωθέντων τῶν ἐνέμων, καὶ ὁ Ναπολέων ἐπανῆλθεν εἰς Αἰάκειον· ὁ δὲ Πάολης κατηγορηθεὶς μετ' ἄλλων εἰκοσι στρατηγῶν, καὶ ἐν προγραφῇ διατελὼν ἠναγκάσθη νὰ ἐπαναστατήσῃ καὶ συνεστῇ ὁ πόλεμος μετὰξὺ τῶν Γαλλιστῶν καὶ τῶν Ἀγγλιζόντων, πόλεμος σκληρὸς καὶ ἀπάνθρωπος, καθ' ὃν οἱ περὶ τὸν Πάολην νικῶσιν ὑπερτεροῦντες τῷ πλήθει. Ἐκεῖ ὁ Ναπολέων ἀπώλεσε πᾶσαν τὴν πατρικὴν αὐτοῦ περιουσίαν, κατάρθωσε δὲ νὰ σώτῃ πάντας τοὺς περὶ αὐτὸν, καὶ καταλιπὼν τὴν πατρίδα, ὤμωσε κατὰ τῆς Ἀγγλίας τὸν ὅρκον τοῦ Ἀνίβας.

Καὶ ἐπιστρέψας εἰς Γαλλίαν εὗρεν αὐτὴν τυραννικῶς ὑπὸ τῶν Ὀρεινῶν διεπομένην. Πάλιν τότε γιγνενταῖα, παραφέρουσα τὴν ἐπανάστασιν πέραν τῶν ὁρίων αὐτῆς, συγκροτεῖ δεκατέσσαρα στρατόπεδα κατὰ πάσης τῆς Εὐρώπης, ὠπλισμένης ἤδη κατὰ τῆς Γαλλίας.

Καὶ ἀνατρέπει ἡ συντακτικὴ Συνέλευσις τὰ πάντα πρὸ αὐτῆς διὰ τῆς ἰσχύος, καὶ προκαλεῖ διὰ τῆς τόλμης πάντας τοὺς κηρυττομένους ἐχθροὺς, ἀλλ' ὁ ἐμφύλιος πόλεμος καὶ ἡ προδοσία καὶ ἡ στάσις ἡ ξενικὴ ἀναφύονται εἰς Βανδέαν, εἰς Μισσαλίαν, εἰς Λούγδουνον καὶ εἰς Τουλώνα, ἡ δὲ Συνέλευσις ὀπλίζει τὰς φοβεράς αὐτῆς φάλαγγας καὶ θέλει οὐ μόνον νὰ νικᾷ ἀλλὰ καὶ νὰ καταπλήττῃ τοὺς πολεμίους. Καὶ πάντες μὲν οὗτοι δαμάζονται, μόνῃ δὲ ἡ Βανδέα παλαίει ἥρωικῶς καὶ οἱ ἐπαναστάται τῆς Μισσαλίας, ὑποχωροῦντες εἰς τὰ νικηφόρα ὅπλα τῆς Συνελεύσεως ἐγκλείονται εἰς τὴν Τουλώνα, ὅπου τινὲς μὲν ἀντιπρόσωποι φυλακίζονται, αἱ δὲ ἀρχαὶ καὶ ὁ στόλρχος, συμπαρασυνθέντες οὕτως εἰς τὴν ἀντεπανάστασιν, καὶ φοβούμενοι τὴν ἐκδίκησιν τῆς συνελεύσεως, καὶ τοῦ στρατοῦ, δὲν τολμοῦν οὔτε νὰ ὑποταχθῶσιν, οὔτε νὰ πολεμήσωσιν ἀλλὰ σχεδιάζουσι προδοσίαν στουγερὰν καὶ προαδίδουσιν εἰς τοὺς ναυάρχους τοῦ Ἀγγλικοῦ καὶ Ἰσπανικοῦ στόλου, τὴν τε πόλιν καὶ τὸν λιμένα καὶ τὸν ναύσταθμον καὶ τὰ φρούρια καὶ τὸν στόλον.

Καὶ πρὸ τῆς πόλεως ταύτης, συγκροτηθέντος ἤδη στρατοπέδου πολιορκίας, ἔμελλε νὰ ἐκλάμψῃ τὸ πρῶτον τοῦ Ναπολέοντος ὁ ἀστὴρ· ἐνταῦθα ἀποσταλεῖς ἵνα διευθετῇ τὰ ἔργα τοῦ πυροβολικοῦ, ταγματάρχης μὲν αὐτὸς ἀλλὰ δευτερεύων. Ἐφθασε τὴν 12 τοῦ τρυγητοῦ, καὶ εὗρε τὸν μὲν προϊστάμενον τοῦ πυροβολικοῦ νοσοῦντα, τὴν δὲ στρατιάν ἐπιδεῇ ἐπιτηδεῶν καὶ προσώπων, ἀλλ' ἡ τεραστία αὐτοῦ εὐφυΐα κατάρθωσεν, ἐν διαστήματι ἐξαμηνίας, καὶ προσωπικὸν νὰ σχηματίσῃ κατάλληλον, καὶ ἑκατὸν μεγάλης ὀλκῆς πυροβόλα νὰ τάξῃ ἐπὶ τῶν προμαχόνων. Ἠναγκάζετο ὅμως νὰ παλαίῃ πρὸς τὴν ἀνικανότητα τοῦ Στρατάρχου θέλοντος τὴν κατὰ γράμμα ἐκτέλεσιν τῶν διαταγῶν τῆς πρωτεύουσας, δηλαδὴ τὴν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν πυρπόλησιν τοῦ ἐχθρικοῦ στόλου καὶ τῆς Τουλώνας τὴν ἄλωσιν.

Ἀληθῶς δὲ ὁ Στρατάρχης Καρτὼ διατάττει τὸν

πυροβολισμόν, καὶ εἰς μάτην παρετήρει ὁ Ναπολέων, ὅτι οἱ προμαχῶνες ἀπέχουσι, τριπλοῦν βολῆς διάστημα, ἀπὸ τοῦ λιμένος καὶ τῶν ἐχθρικών κανοουστασίων. Καὶ γίνεται μὲν ἡ δοκιμὴ, ἡ δὲ σφαῖρα πίπτει μέσῳ τῶν πολιορκούντων καὶ τῶν πολιορκουμένων. Ἀλλ' εἰς τῶν τριῶν ἀντιπροσώπων τῶν ὑπὸ τῆς συντακτικῆς συνελεύσεως εἰς τὸ στρατόπεδον ἀποσταλόντων, ὁ Γασπαρίνος, λοχαγὸς ποτε τῶν λογχοφόρων καὶ ἔμπειρος τῶν τοῦ πολέμου, ἐνόησε τὴν ὑπεροχὴν τοῦ διοικούντος τὸ πυροβολικὸν Ναπολέοντος, εἰς τὴν ἀγγίνοιαν δὲ ταύτην τοῦ Γασπαρίνου ὀφείλεται κυρίως ἡ ταχεῖα ἄλωσις τῆς Τουλῶνος.

Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ, φθάνει ἐκ Παρισίων σχέδιόν τι, ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Δαρῶν συνταχθὲν, καθ' ὃ τὸ φρούριον τῆς Τουλῶνος ἔπρεπε νὰ κυριευθῇ δι' ἐφόδου. Πολεμικοῦ δὲ συμβουλίου συγκροτηθέντος, καὶ ἀναγνωσθέντος τοῦ σχεδίου τῆς Συντακτικῆς Συνελεύσεως, ἐν ᾧ ὠρίετο ὅτι τὸ φρούριον ἔπρεπε νὰ προσβληθῇ ὑπὸ ἑξ μυριάδων στρατοῦ ἀπανταχθέν, ὁ Ναπολέων ἀντέκρουσεν αὐτὸ εἰπὼν μὲν ὅτι ὁ πολιορκικὸν στρατὸς δὲν ὑπερέβαινε τρεῖς μυριάδας, προτείνων δὲ τὸνναντίον τούτεστι τὴν κατὰ ξηρὰν καὶ θάλασσαν πολιορκίαν. Πρὸς κατόρθωσιν δὲ τούτου, ὕπερ κατ' αὐτὸν ἔμελλε νὰ ἐπιφέρῃ τὴν πτώσιν τῆς πόλεως, ἦτο ἀνάγκη νὰ ἐγερθῶσι προμαχῶνες ἐπὶ δύο λόφων ἐπιτηδείων πρὸς πυροβολισμόν τοῦ φρουρίου καὶ τῆς παραλίας. Οἱ Ἄγγλοι ἐννοήσαντες, ὡς ὁ Ναπολέων, ὅτι αὗται αἱ θέσεις ἦσαν ἐπισηφαεῖς, εἶχον κραταιῶς ὠχυρωμένον τὸ φρούριον Μαλγρὰβ, διὰ τεσσαράκοντα τεσσάρων τηλεβόλων μεγάλων καὶ τρισχιλίων ἀνδρῶν ἐκ τῶν μαχιμωτέρων. Τὸ πολεμικὸν Συμβούλιον παρεδέχθη τὴν γνώμην τοῦ Ναπολέοντος.

Καὶ φανερὰ μὲν ἦτο ἡ ἐπιτυχία τῶν νέων προμαχῶνων, ἀλλ' ὁ Ναπολέων ἔμελλε νὰ παλαίῃ κατὰ τῆς ἀμαθείας τοῦ ἀρχιστρατήγου καὶ τοῦ ἐπιτελείου αὐτοῦ. Βαρυνηθεὶς ἐπὶ τέλους παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ χαράξῃ ἐγγράφως τὰ σχέδιά του, ὅπως τὸ πυροβολικὸν ἐτοιμασθῇ πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν των, ἀλλ' ὁ Καρτώ ἀπεκρίθη δι' ἐγγράφου, ὅτι ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας πρέπει τὸ φρούριον νὰ πυροβοληθῇ καὶ νὰ ἀλωθῇ προσβαλλόμενον ὑπὸ τῆς στρατιᾶς εἰς τρία σώματα διηραμένης. Τὸ παράδοξον τοῦτο σχέδιον ἐπέστειλεν εἰς Παρισίους ὁ Γασπαρίνος μετὰ τινων τοῦ Ναπολέοντος παρατηρήσεων, ἡ δὲ Συντακτικὴ Συνέλευσις ἔπεμψε πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ Καρτώ τὸν ἱατρὸν Δοπέτον, ὅστις ἦτο πολὺ ἀμαθέστερος καὶ ἀνικανώτερος τοῦ προκατόχου.

Ολίγας ἡμέρας μετὰ τοῦτο, συμπλοκῆς τινος γενομένης κατὰ τινὰ θέσιν, ἅπας ὁ στρατὸς ἔσπευσε μετ' ὀλίγον εἰς γενικὴν σύγκρουσιν καὶ ὁ Ναπολέων παρετήρησεν εἰς τὸν στρατηγὸν ὅτι ἡ ἐφόδος κατὰ τῆς πόλεως εἶναι ὀλιγώτερον ἐπισηφαλὴς τῆς ὑποχωρήσεως, ὁρισθεὶς δὲ ἀρχηγὸς τῆς ἐφόδου ὠδηγεῖ τὴν στρατιάν κατὰ τῶν πολιορκουμένων, καὶ τοσαύτη ἦτον ἡ ὁρμὴ καὶ ἡ ζέσις τῆς

(Εὐτέρπ. Τόμ. Ζ'. φυλλ. 26.)

προσβολῆς ὥστε οἱ ἐπίλεκτοι ἡτοιμάζοντο ἤδη νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ φρούριον διὰ τινος χάσματος, καὶ ἡ πόλις ἐκυριεύετο ἤδη, ἀλλ' ὁ ἱατρὸς ἀρχιστρατήγος, καὶ τοὶ μακρὰν τῆς συμπλοκῆς, ἰδὼν πρὸ αὐτοῦ πεσόντα ἓνα τῶν ὑπασπιστῶν του καὶ δειλιάσας ἐσήμανε τὴν ὑποχώρησιν. Τότε ὁ Ναπολέων, ἐπιστρέφων ἐκ τῆς μάχης πληγωμένος εἰς τὴν κεφαλὴν, εἶπε τῷ ἀρχιστρατήγῳ. « Ἡ Τουλῶν ὀφείλει τὴν σωτηρίαν τῆς εἰς τὸν ἀνόητον τὸν διατάξαντα τὴν ὑποχώρησιν », διότι τότε ἡδύνατο πᾶς τις νὰ ὀμιλῇ ἐλευθέρως ἐν τῷ πεδίῳ τῆς μάχης καὶ οἱ στρατιῶται ἔλεγον ἀπροκαλύπτως, « ὧς πότε θέλουσι διοικεῖ τοὺς ἀνδρείους ἱατροὶ καὶ ζωγράφοι;

Ἀλλὰ τέλος ὁ γενναῖος Δυγομῆρος, ἀναλαβὼν τὴν στρατηγίαν τοῦ Δοπέτου, ἐνόησεν εὐθὺς, ὡς πρὸ αὐτοῦ ὁ Γασπαρίνος, τὴν μεγαλοφυίαν τοῦ νεανίου διοικητοῦ τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τότε ἐγίνοντο αἱ ἀληθεῖς ἐργασίαι καὶ προπαρασκευαὶ τῆς πολιορκίας.

Κατὰ τὴν ἀνέγερσιν προχώματός τινος, θέλων ὁ Ναπολέων νὰ ὑπαγορεύσῃ διαταγὴν τινα, ἐξήτησεν ἓνα γραφεῖ καὶ Λοχίας τις τοῦ τάγματος Côte-d'-Or, εὐσῶμος καὶ καλὸς, ἔρχεται εἰς τὸν προμαχῶνα καὶ ἐπ' αὐτοῦ στηρίζων τὸν χάρτην γράφει τὴν ὑπαγορευομένην διαταγὴν, σφαῖρας δὲ τότε ἐπιπεσούσης καὶ ἀνασκαυθέντος τοῦ χώματος, ἀξιόλογα! εἶπε· δὲν μᾶς χρειάζεται ἄμμος! Ὁ Λοχίας οὗτος ἦτο ὁ ἀνδρεῖος Ζιουνότος. Κατὰ τὴν αὐτὴν δὲ πολιορκίαν ὁ Ναπολέων διέκρινε καὶ ἑτερόν τινα νεανίαν ἐκ τῶν ζευγιτῶν τοῦ πυροβολικοῦ, τὸν Δυρὸκ, ὃν ἠγάπησεν ἀκολούθως ἐπὶ δεκαεπτὰ ἔτη. Ἐντεῦθεν ἡ τύχη τῶν δύο τούτων πολεμιστῶν, οἵτινες, διὰ τῆς γενναιότητος καὶ τῆς εὐφυΐας των, ἔφθασαν εἰς τοὺς ὑψηλοτέρους βαθμοὺς τῆς Αὐτοκρατορίας.

Ὁ Ναπολέων ἐν τούτοις ἤγειρε προμαχῶνά τινα ἀπέναντι τοῦ φρουρίου Malbosquet, ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν κατεχομένου, ἄγνωστον εἰς αὐτοὺς. Οἱ δὲ ἀντιπρόσωποι ἐπισκεφθέντες αὐτὸ κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ διοικητοῦ, διέταζαν τοὺς πυροβολιστὰς νὰ πυροβολήσωσιν, ὕπερ καὶ ἐγένετο. Ἀλλ' ἡ κομποῤῥημοσύνη αὐτῶν ἐματαίωσε τὸ σχέδιον τοῦ Ναπολέοντος, ὅστις κατεσκεύασε τὸν προμαχῶνα ἀόρατον ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν, ἐλπίζων τῇ ἐπαύριον μεγάλον ἀπὸ τούτου ὄφελος. Τὴν δὲ ἐπιούσαν, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ διαγελώσῃ, ὁ ἄγγλος στρατηγὸς Ὁχάρας ἐξέρχεται μετὰ μαχητῶν ἐπτακισ-χιλίων, κυριεύει τὸν προμαχῶνα καὶ καρφῶσας τὰ πυροβόλα, ἀπειλεῖ τὸ κεντρικὸν πυροβολοστάσιον. Ὁπλίζεται ὁ στρατὸς τῆς δημοκρατίας καὶ ἐφορμᾷ κατὰ τῶν ἀντιπάλων, ὁ δὲ Ναπολέων, τάξας ἐπιτηδείως τὸ πυροβολικὸν πρὸς ἀντίκρουσιν, λαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἓν τάγμα καὶ κρυφίως διαβάς μίαν κοιλάδα φθάνει εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ φρουρίου Malbosquet, καὶ καταπυροβολεῖ τὰς δύο πτέρυγας τῆς ἐκεῖ παρατεταγμένης ἐχθρικής φάλαγγος. Ἄγγλος τις ἀξιωματικὸς ἀναβάς εἰς τὸ ὕψωμα πρὸς ἐπόπτευσιν τοῦ ἐχθροῦ πίπτει πληγωθείς, καὶ ζωγρεῖται παραδοὺς τὸ ξίφος του εἰς

τὸν Ναπολέοντα. Ἦτον ὁ στρατηγὸς Ὀχάρας, φρούραρχος τῆς Τουλώνας, ὁ δὲ ἀγγλικὸς στρατὸς, ἀποβαλὼν τὸν ἀρχηγὸν του, ἐτράπη εἰς θορυβώδη ὑποχώρησιν καὶ κατεδιώχθη μέχρι Τουλώνας.

Ἀνάγκη ἐν τούτοις νὰ ἀλωθῇ τὸ φρούριον Malgrave, Μικρὰ Γάδεια ὑπὸ τῶν Ἀγγλων κληθέν. Κατεσκευάσθη διὸ κρύφιος τις προμαχὼν παράλληλος πρὸς τὴν ἀγγλικὴν τάφρον καὶ υποκρυπτόμενος ὀπισθεν ἐλαιῶνος, ἀλλ' ἐπιφανέντος αὐτοῦ, οἱ πυροβολισταὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ὑπομένωσι τὸ πῦρ τῶν πολεμίων. Καὶ ὅμως ἡ ἄλωσις τῶν Μικρῶν Γαδεϊρῶν ἦτο κατεπείγουσα, ὁ δὲ Ναπολεὼν ἐμπνευσθεὶς ὑπὸ εὐφυοῦς τινος ἰδέας, ἐπιγράφει εἰς τὸν προμαχῶνα, γράμμασι κεφαλαϊακοῖς, Ο ΠΡΟΜΑΧΩΝ ΤΩΝ ΑΤΡΟΜΗΤΩΝ. Ἰδοὺ τὸ πρῶτον δοκίμιον τῆς μεγάλης αὐτοῦ τέχνης ἦν δυνάμεθα νὰ καλέσωμεν Ἠθικὴν τῆς Τακτικῆς. Πάντες δὲ τότε οἱ πυροβολισταὶ ἡμιλλῶντο ζητούντες νὰ ὑπηρετῶσιν εἰς τὸν προμαχῶνα, καὶ ὁ Ναπολεὼν αὐτοῖς, ὀρθὸς ἐπὶ τοῦ πυροβολοστασίου, ἐκέλευσε τὸν πυροβολισμόν, ὅστις ἤρξατο μὲν τὴν 14 Δεκεμβρίου, ἐξηκολούθησε δὲ διαρκῆς καὶ φοβερὸς μέχρι τῆς νυκτὸς τῆς 17. Καὶ ὁ μὲν ἀρχιστράτηγος θέλει νὰ ἐκτελέσῃ ἐφοδὸν κατὰ τὴν ἐπιούσαν, ὁ δὲ Ναπολεὼν, ἐπιμενόντων καὶ τῶν ἀντιπροσώπων, παρατηρεῖ ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ καταπλήξωσιν ἀμέσως τοὺς πολιορκουμένους. Ἡ στρατιά λοιπὸν, εἰς τέσσαρας λεγεῶνας διηρημένη, ὧν δύο μὲν ἐποπτεύουσι τὰ φρούρια Malbosquet, Balagniere καὶ Eguillette, μία δὲ μένει ἐν ἐφεδρείᾳ, ἐτοιμάζεται τὴν αὐτὴν νύκτα. Ὁ ἀρχιστράτηγος αὐτὸς ὁρμᾷ μετὰ τῆς τετάρτης λεγεῶνος, τῆς ἐκ τῶν ἀρίστων συγκειμένης καὶ προσβάλλει τὰ Μικρὰ Γάδεира, τούτου δὲ γενομένου, τὰ πυροβολοστάσια, τῇ ἐπιταγῇ τοῦ Ναπολεόντος, ἐκσφενδονίζουσιν ἀκτῶ χιλιάδας βόμβας ἐπὶ τοῦ φρουρίου, ἀλλ' ἡ μὲν λεγεὼν ἀποκρούεται ὀπισθοδρομοῦσα, ὁ δὲ ἀρχιστράτηγος, ἐτοιμαζόμενος νὰ ζητήσῃ τὴν ἐφεδρείαν, βλέπει αὐτὴν αἰφνης ὑπὸ τοῦ Ναπολεόντος φερομένην. Ἐν τάγμα προηγίτο, διοικούμενον ὑπὸ τοῦ λοχαγοῦ τοῦ Πυροβολικοῦ Μυρωνῶς γνωρίζοντος ἀκριβῶς τὰς τοποθεσίας, καὶ τὴν τρίτην ὥραν τοῦ μεσονυκτίου τὸ τάγμα εἰσέρχεται διὰ τινος χάσματος εἰς τὸ φρούριον μετὰ τοῦ Ναπολεόντος αὐτοῦ, οὗτινος τὴν ζῶν ἔσωσεν ὁ Μυρὼν αὐτὸς κατὰ τὴν ὥραν τῆς συμπλοκῆς καὶ τῆς ἐφόδου. Ὁ δὲ ἔχθρος, εἰσελθόντος ἐξ ἄλλου τινὸς χάσματος καὶ τοῦ συνταγματάρχου Λαβόρδου, συμπυκνώνει τὰς τάξεις καὶ τοὺς ἐφορμᾷ ἵνα ἀπωθῇ τοὺς νικητάς.

Κατὰ τὴν ἄλωσιν τοῦ φρουρίου τούτου, ἀπέβηλον οἱ μὲν Γάλλοι χιλίους πολεμιστάς, οἱ δὲ ἄγγλοι δύο χιλιάδας καὶ πεντακοσίους.

Ἀῦριον ἡ μεθύρων, εἶχεν εἰπεῖ ὁ Ναπολεὼν εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους, θέλετε δειπνήσει εἰς Τουλῶνα. Καὶ ἀληθῶς οἱ ἄγγλοι ἐκένωσαν τὰ φρούρια καὶ τὴν πόλιν, πυρπολήσαντες πρὸς ἐκδίκησιν τὸν ναύσταθμον, ἐννέα δίκροτα καὶ τέσσαρας φρε-

γάδας. Ἄλλ' ἐν τῇ μεταξύ τοῦ φοβεροῦ θορύβου ἐννεακόσιοι κατάδικοι Γάλλοι, ἀντὶ νὰ σπεύσωσιν εἰς τὴν διαρπαγὴν καὶ τάλλα κακουργήματα, τὰ συνήθη εἰς τὴν διαφθαρμένην ταύτην κλάσιν τῆς ἀνθρωπότητος, ἔδωσαν ἀπεναντίας παράδειγμα ἡρωϊσμοῦ ἀξιωματηνόντων, σώσαντες τὰς τέσσαρας φρεγάδας καὶ τὸν ναύσταθμον καὶ τὸ ὕλικόν καὶ τὰ ἐφόδια καὶ τὰ τρόφιμα. Εἶτα δὲ ἐπανελάβον τὰς ἀλίσεις τῶν τοσούτων ἐντίμως ἐκδικηθέντες κατὰ τῶν Ἀγγλων. Τὸ μοναδικὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἔργον τοῦτο, ἀνήκει εἰς τὴν ἑκτακτον καὶ θαυμασίαν ἐκείνην ἐποχὴν, καθ' ἣν καὶ οἱ κακούργοι, καὶ τοι ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης σβεσθέντες ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν ἀνθρώπων, ἠδύναντο νὰ μεθύσωσιν ἀπὸ τὴν δόξαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν!

Οὕτω μὲν ἡλώθη ἡ Τουλὼν τῇ ἐμπειρίᾳ τοῦ Ναπολεόντος. Ὁ δὲ στρατηγὸς Δυγομιέρος, ὅστις στρατηγήσας βραδύτερον εἰς τὰ Πυρηναιᾶ, εὗρεν ἐκεῖ ἐνδοξον καὶ ζηλωτὸν θάνατον, ἤθελε νὰ παραλάβῃ μετ' αὐτοῦ τὸν νεανίαν δικιχητὴν τοῦ πυροβολικοῦ, ἀλλ' ἡ ἐπὶ τῶν πολεμικῶν ἐφορεία ἀντέτεινεν ἐπιτάξασα εἰς τὸν Ναπολέοντα νὰ ἐφοπλίσῃ τὴν παραλίαν τῆς Μεσογείου καὶ τῆς Τουλώνας, ἀπέστειλε δὲ αὐτὸν ἀρχηγὸν τοῦ πυροβολικοῦ εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς Ἰταλίας. Ὁ Δυγομιέρος προέτεινεν εἰς τὴν ἐφορείαν νὰ προδιβάσῃ τὸν Ναπολέοντα ὑποστράτηγον. « Ἀνταμείψατε, ἔγραφεν αὐτῇ, καὶ προδιβάσατε τὸν νεανίαν τοῦτον, διότι ἐὰν ἀχαριστῇτε, θέλει προδιδασθῇ ἀφ' αὐτοῦ. » Καὶ ὅμως ὁ βαθμὸς οὗτος ἀπενεμήθη εἰς αὐτὸν, ἀλλὰ μετὰ ἐξ ἐσδομάδας.

Η ΚΥΡΙΑ ΜΑΡΙΝΙΑΝ

(Συνέχεια ὄρα φυλ. 25.)

Η'.

Τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ Φερδινάνδος ἡτοιμάσθη εἰς ἀναχώρησιν καὶ ἡ εἰδησις τῆς ἀπομακρύνσεως αὐτοῦ ἐθλίψε πολὺ τοὺς ὀρεινοὺς φίλους του, οἵτινες ἐλθόντες εἰς ἐπίσκεψιν τὸν εὖρον δακρύνοντα καὶ κάτω νεύοντα τὴν κεφαλὴν. Ὁ δὲ πρεσβύτερος αὐτῶν τῷ εἶπε διὰ τῆς ἀφελοῦς καὶ ποιητικῆς γλώσσης του.

— Τί ἐπταίσαμεν εἰς τὸν φίλον μας καὶ μᾶς ἀφίνει πρὶν ἀκόμη καταιοῦν τὰ χιόνια; μήπως ἐγελοῦσαμεν ὅταν αὐτὸς ἦτον λυπημένος; μήπως ὅταν ἐπέστρεψε χαρούμενος εἰς τὴν καλύβαν μας, τοῦ ἐδείξαμεν κάμμιαν δυσἀρέσκειαν;... χθὲς ἀκόμη μᾶς ἔλεγες ὅτι ἀγαποῦσες καὶ τὴν καλύβην καὶ τὰ βουνά μας. Ποῦ νὰ ἀποδώσωμεν τὸ κκὸν τοῦτο;... τί ἄνεμος ἐφύσησε τριγύρω εἰς τὴν καλύβαν μας;... μήπως ὁ νυκτοκόρακας ἦλθεν ἀπὸ τὴν ἐρημίαν του καὶ ἐκάθησεν εἰς τὰ δένδρα τοῦ κήπου μας;...